

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/37/2020
Identifikačné číslo spisu: 5714011392
Dátum vydania rozhodnutia: 15.11.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5714011392.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Dany Wänkeovej v trestnej veci obvineného I. Š. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, o dovolaní obvineného I. Š. podanom prostredníctvom obhajcu Mgr. Milana Tomáška proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo 17. júna 2019, sp. zn. 1To/37/2020, na neverejnom zasadnutí konanom 15. novembra 2021, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného I. Š. sa odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Martin z 28. novembra 2018, sp. zn. 1T/85/2014, bol obvinený I. Š. uznaný za vinného zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a to na tom skutkovom základe, že

dňa 24.06.2014 v čase o približne o 21.13 hod. viedol osobné motorové vozidlo zn. Volkswagen Golf, ev. č. C. vo E., okres Martin po ceste číslo I/18 smerom z Martina do Žiliny, po Ul. Francúzskych partizánov nepovolenou rýchlosťou najmenej 70 km/h, pričom v dôsledku toho, že sa nevenoval plne vedeniu vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke, nespozoroval chodca I. T., nar. XX.XX.XXXX, ktorý prechádzal v kilometri 479,200 cez vyznačený priečhod pre chodcov z pravej strany v smere jazdy osobného motorového vozidla, ktoré viedol obžalovaný a následne predným pravým kolesom vozidla prešiel tomuto chodcovi po pravom chodidle, čím poškodenému I.L. T. spôsobil zlomeninu členkovej kosti v oblasti krčka dislokovanú s luxáciou, trieštivú zlomeninu fibulárneho členka vpravo, ťažké pomliaždenie v oblasti pravého členkového zhybu a dorza nohy, pomliaždenie odreniny v oblasti dorza oboch rúk, s potrebnou dobou liečenia a práceneschopnosti v dobe od 24.6.2014 do 16.7.2015, počas ktorej bol poškodený obmedzený v obvyklom spôsobe života s nemožnosťou zaťažovania pravej dolnej končatiny a bolesťami, opakovanými operáciami a opakovanými hospitalizáciami s nutnosťou chodenia o dvoch nemeckých barlách, so spôsobenými trvalými následkami - déza členkového kĺbu a subtalárnych kĺbov, úplná stuhnutosť členkového kĺbu v priaznivom postavení, úplná stuhnutosť subtalárneho kĺbu, jazvy po poraneniach a operáciách v rozsahu do 200 cm štvorcových.

Podľa § 157 ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona bol za to obvinený I. Š. odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmienčne odložil a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona mu určil skúšobnú dobu v trvaní 2 roky.

Podľa § 157 ods. 2 Trestného zákona, § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona súd obžalovanému uložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá vo výmere 5 rokov.

Doplniacím rozsudkom Okresného súdu Martin, sp. zn. 1T/85/2014 zo dňa 17. apríla 2019 súd poškodeného I. T. podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku s uplatneným nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Na podklade odvolania obvineného voči uvedenému rozsudku Okresného súdu Martin Krajský súd v Žiline uznesením zo 17. júna 2019, sp. zn. 1To/38/2019, rozhodol tak, že podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného ako nedôvodné zamietol.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline podal obvinený I. Š. (ďalej len „obvinený“) prostredníctvom obhajcu JUDr. Jozefa Vánča dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Po rekapitulácii doterajšieho priebehu trestného konania a následnej citácii § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený uviedol, že v prvostupňovom konaní ho súd uznal vinným na základe výpovede svedkov, znaleckých posudkov a výpovedí znalcov na hlavnom pojednávaní. Ďalej uviedol, že podľa výpovede svedka O. C. z hlavného pojednávania svedok kontakt medzi poškodeným a obvineným nevidel a tento ani pravdepodobne nenastal. Okrem toho svedkyňa S. O. na hlavnom pojednávaní vypovedala, že nemala šancu vidieť priamy kontakt medzi poškodeným a vozidlom, ktoré viedol obvinený. Svedkyňa pri svojej prvej výpovedi uviedla, že poškodený mal počas prechodu cez prechod pre chodcov pred sebou psa, a teda podľa názoru obvineného by z predmetnej výpovede vyplynulo, že by došlo k zrazeniu psa a nie poškodeného. Ďalej namietal existenciu rozporov znaleckých posudkov znalcov z odboru zdravotníctvo a farmácia, ktorých odstránenie formou konfrontácie znalcov prvostupňový súd odmietol. Podľa obvineného sa súd stotožnil s výpoveďou znalca MUDr. G. N., napriek tomu, že bol v priamom rozpore so znaleckým posudkom MUDr. P. C.. Obvinený poukázal, že zo znaleckého dokazovania a výpovede na hlavnom pojednávaní znalca Ing. C. V., z odboru cestná doprava, odvetvie nehody v cestnej doprave nebola jednoznačne preukázaná rozhodujúca skutočnosť, ale len skutočnosť, že obvinený išiel v čase nehody rýchlejšie, ako je povolená rýchlosť. Uvedený znalec pripustil možnosť rekonštrukcie nehody v prípade, že by mu boli predložené potrebné podklady, ktorú prvostupňový súd aj napriek jeho návrhu opätovne odmietol vykonať. Nakoľko nebola preukázaná rozhodujúca skutočnosť ani týmto znalcom, obvinený navrhol vykonať znalecké dokazovanie znalcom Ing. I.Á. J., z odboru cestná doprava odvetvie nehody v cestnej doprave, pričom toto dokazovanie bolo prvostupňovým súdom opätovne odmietnuté, nakoľko doposiaľ vykonané dokazovanie bolo podľa názoru prvostupňového súdu dostačujúce. Pre zdravotný stav znalca Ing. I. J. sa obvinenému nepodarilo navrhnúť v prvostupňovom konaní vykonanie vyhotoveného posudku znalca s tým, že prvostupňový a odvolací súd toto považovali za účelové konanie s cieľom natiahnutia trestného konania. Vzhľadom na uvedené obvinený vyslovil názor, že v konaní predchádzajúcim podanému dovolaniu nedošlo k preukázaniu rozhodujúcej skutočnosti.

Vo vzťahu k odvolaciemu konaniu obvinený poukázal na to, že v tom čase už mal k dispozícii znalecký posudok Ing. I. J., ktorý vyvrátil možnosť vzniku rozhodujúcej skutočnosti, pričom znalec bol pripravený a ochotný vypovedať pred súdom, aby sa mohlo preukázať, že poškodenie chodidla poškodeného nemohlo vzniknúť v dôsledku kontaktu s vozidlom, ktoré viedol. Vykonanie znaleckého posudku odvolací súd odmietol s odôvodnením, že rozhodujúca skutočnosť bola preukázaná už vykonanými dôkazmi, a to aj napriek tomu, že znalecký posudok mal preukázať jeho nevinu. Druhostupňový súd podľa obvineného neodstránil podstatné rozpory v skutkových zisteniach

prvostupňového súdu, ktoré uvádzal vo svojom odvolaní a absentovalo riadne a presvedčivé odôvodnenie nevykonania znaleckého posudku Ing. I. J., pričom odvolací súd sa s touto otázkou na verejnom zasadnutí a v uznesení vysporiadal tak, že prebral odôvodnenie z prvostupňového rozsudku. Vyslovil názor, že vykonanie znaleckého posudku Ing. I. J. je v súvislosti s nehodou kľúčovým dôkazom, nakoľko pri znaleckom dokazovaní došlo k stretu rôznych znaleckých odborov, a to odboru zdravotníctva a farmácie a odboru cestnej dopravy. Podľa názoru obvineného vykonanie dôkazu zo znaleckého odboru cestnej dopravy, odvetvia nehody v cestnej doprave je v tomto prípade relevantnejšie, pričom jeho vykonanie bolo odmietnuté prvostupňovým a odvolacím súdom. V súvislosti s vyššie uvedeným poukázal na aj na Prílohu č. 2 vyhlášky 228/2018 Z. z. Ministerstva spravodlivosti, podľa ktorej je obsahom odvetvia nehody v cestnej doprave „vykonávanie technickej analýzy nehodového deja, určenie príčin nehody z technického hľadiska, zaoberá sa možnosťami odvrátenia nehody, a to za využitia najnovších poznatkov vedy a techniky vrátane využitia elektronických dát cestných vozidiel,“ zatiaľ čo obsahom odvetvia súdneho lekárstva a chirurgie alebo úrazovej chirurgie je okrem iného mechanizmus vzniku zranení a zlomenín. Okrem uvedeného znalec MUDr. G. N. pripustil, že zranenie poškodeného mohlo teoreticky vzniknúť v dôsledku predchádzajúceho zranenia poškodeného z roku 2006.

Obvinený poukázal tiež na nález ústavného súdu ÚS 30/2013-40, podľa ktorého: „Právo obvineného na obhajobu nemožno v podmienkach materiálne chápaného právneho štátu redukovať na právo zvoliť si a mať obhajcu. Obsah tohto práva je podstatne širší a zahŕňa všetky právne relevantné postupy, ktorých cieľom je zbavenie či zmiernenie jeho viny a ktoré vychádzajú z práv obvineného (najmä § 34 Trestného poriadku) a z práv obhajcu (§ 44 Trestného poriadku). Právo na obhajobu takto zahŕňa aj právo obvineného uvádzať okolnosti, navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy, pričom tomuto právu obvineného koreluje povinnosť súdu v odôvodnení rozsudku uviesť, ako sa vyrovnal s obhajobou (§ 168 ods. 1 Trestného poriadku).“ Vo vzťahu k predloženému dovolaniu obvinený poukázal na porušenie jeho práva na obhajobu tým, že odvolací súd neodstránil zásadné pochybnosti o preukázaní rozhodujúcej skutočnosti, a teda či prešiel predným pravým kolesom ním vedeným vozidlom po pravom chodidle poškodeného. Uvedené vyplýva zo skutočnosti, že odvolací orgán sa stotožnil so znaleckým posudkom a výpoveďou znalca MUDr. G. N.Š., ktorý ako jediný poukazoval na spôsobenie zranení poškodeného v dôsledku prejedania po chodidle poškodeného mnou vedeným vozidlom, pričom zvyšné vykonané dôkazy preukazovali opak. Ďalej odvolací súd zbral do úvahy a vyhodnocoval dôkazy iba v neprospech obvineného, pričom znalecký posudok Ing. I. J., ktorý preukazuje jeho nevinu, nevzal do úvahy. Okrem toho odvolací súd odmietol vykonať dôkaz vyhotovený znalecký posudok Ing. I. J., ktorý mal možnosť navrhnúť vykonať až pred odvolacím súdom, nakoľko v prvostupňovom konaní znalecký posudok nemal k dispozícii. Obvinený taktiež namietal riadne a náležite neodôvodnenie nepripustenia vykonania znaleckého posudku v jeho prospech, ktorý by vyvrátil preukázanie rozhodujúcej skutočnosti. V nadväznosti na uvedené, obvinený poukázal na skutočnosť, že od začiatku prvostupňového konania, vrátane odvolacieho konania namietal nepreukázanie rozhodujúcej skutočnosti a z tohto dôvodu požadoval vykonanie ďalších dôkazov, ktoré by ju jednoznačne vyvrátili.

S poukazom na uvedené skutočnosti vyslovil obvinený názor, že sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a preto navrhol, aby najvyšší súd po oboznámení sa so spisovým materiálom v zmysle § 382a a v spojení s § 386 a § 388 Trestného poriadku vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Žiline zo 17. júna 2019, sp. zn. 1To/38/2019, v spojení s rozsudkom Okresného súdu Martin z 28. novembra 2018, sp. zn. 1T/85/2014 v spojení s doplniacim rozsudkom Okresného súdu Martin, sp. zn. 1T/85/2014 zo dňa 17.4.2019, bol porušený zákon.

V súlade s ustanovením § 376 Trestného poriadku prvostupňový súd dovolanie obvineného doručil na vyjadrenie stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril poškodený I. T. (ďalej len „poškodený“) písomným podaním z 11.05.2020 v ktorého úvode poukázal na zranenie z roku 2006, z ktorého sa podľa neho vyliečil už v roku 2006 a od toho času žiadne následky toho úrazu nepociťoval. Zopakoval skutočnosti, ktoré nastali po zranení spôsobeného obvineným, následný priebeh komunikácie s obvineným a priebeh liečby zranenia. Pripomenul, že obžalovaný sa v úvodnej fáze vyšetrovania ku skutku priznal a nikto zo svedkov toto priznanie nespochybňoval. Nakoľko boli svedkovia v čase nehody na ľavej strane vozidla, nemohli vidieť

situáciu, ktorá sa stala na jeho pravom boku. Následne popísal proces vypracovania znaleckého posudku MUDr. G. N. a zhrnul priebeh dopravnej nehody, ako aj bezprostredne nasledujúce okolnosti. Poškodený poukázal aj na viaceré predchádzajúce priestupky obvineného pri vedení motorového vozidla. Podľa názoru poškodeného žiaden argument obžalovaného v dovolaní nie je nový a všetky už boli vyvrátené.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Martin úvodom písomného vyjadrenia k podanému dovolaniu zrekapituloval priebeh doterajšieho konania i obsah predmetného dovolania. K námietke, ktorou dovolateľ odôvodnil uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku por. uviedol, že z obsahu dovolania obvineného nevyplývajú také skutočnosti, z ktorých by bolo možné prijať záver, že právo obvineného na obhajobu bolo porušené zásadným spôsobom. Podľa názoru prokurátora jednotlivé tvrdenia dovolateľa nenapĺňajú ním uvádzané dôvody a preto ich považuje za irelevantné. Ďalej uviedol, že odvolací súd sa s nevykonaním znaleckého posudku Ing. I. J. riadne vysporiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia (na str. 5 a 6).

Vyjadrenia prokurátora a poškodeného neboli v súlade s judikatúrou ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva zaslané obvinenému, iba jeho obhajcovi, a to aj napriek tomu, že uvedené podania obsahujú podstatnú argumentáciu, a v takomto prípade si zásady spravodlivého procesu vyžadujú, aby vyjadrenia podané k dovolaniu boli zaslané ako samotnému dovolateľovi a jeho právnomu zástupcovi, tak aj ostatným stranám konania, ktoré by rozhodnutím o dovolaní mohli byť priamo dotknuté, tak, aby mali možnosť sa s nimi oboznámiť a v súdom určenej lehote k nim vyjadriť. Preto dovolací súd 11. júna 2020 vrátil spis Okresnému súdu Martin ako predčasne predložený. Z dôvodu hospodárnosti konania zároveň súdu prvého stupňa uložil povinnosť odstrániť uvedené nedostatky a obvinenému doručiť vyjadrenia k dovolaniu podané zo strany prokuratúry i poškodeného s tým, že sa k nim v súdom určenej lehote má možnosť vyjadriť, ak to považuje za potrebné. Ďalej uložil prvostupňovému súdu povinnosť do spisu zažurnalizovať chýbajúce doručky, respektíve v prípade, že k prevzatíu predmetných písomností uvedenými adresátmi nedošlo, opätovne im ich doručiť. Na záver bolo poukázané na absenciu doložky právoplatnosti pri druhostupňovom rozhodnutí.

Súd prvého stupňa po vrátení veci postupoval v intenciách pokynu dovolacieho súdu, keď predmetné vyjadrenia zaslal obvinenému na vyjadrenie sa. Vyjadrenia prokurátora Okresnej prokuratúry Martin a poškodeného podané k dovolaniu obvineného bolo súdom prvého stupňa doručené obvinenému.

Obvinený prostredníctvom svojho obhajcu doručil dňa 06. júla 2020 vyjadrenie k vyjadreniam poškodeného a prokurátora. V prvej časti zaujal stanovisko k vyjadreniu prokurátora, v ktorom nesúhlasil s jeho tvrdeniami o tom, že z jeho dovolania nevyplývajú skutočnosti, pre ktoré by bolo možné prijať záver, že by zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu obvineného. Pripomenul navrhnutie vykonania znaleckého posudku Ing. I. J., ktorým podľa neho bola vyvrátená možnosť vzniku rozhodujúcej skutočnosti. Podľa jeho názoru pri aplikovaní ustálenej judikatúry v spojení so zásadou náležitého zisťovania skutkového stavu veci a zásady in dubio pro reo bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu. V druhej časti svojho podania vyjadrenie poškodeného považoval za irelevantné, nakoľko sa poškodený k dôvodom dovolania nevyjadril vecne. Obvinený považuje tvrdenia poškodeného za nesprávne, resp. ničím nepodložené. K svojmu priznaniu ku skutku v počiatočnej fáze vyšetrovania uviedol, že v tom čase bol vo vypätej situácii a nebol schopný racionálne uvažovať a k priznaniu bol vypočúvajúcim policajtom navedený. Zároveň priložil znalecký posudok Ing. I. J..

Vyjadrenie obvineného bolo súdom prvého stupňa doručené poškodenému a prokurátorovi Okresnej prokuratúry Martin.

Poškodený doručil Okresnému súdu Martin dňa 24. júla 2020 vyjadrenie k znaleckému posudku Ing. I. J. a stanovisko k vyjadreniu obvineného. Poškodený vo svojom vyjadrení rozporoval viaceré skutočnosti zo strán 41 - 50 znaleckého posudku s tým, že ho považuje za neobjektívny, pričom tento posudok podľa poškodeného nepriniesol okrem jasných pochybení v jeho tvrdeniach žiadne nové poznatky. Poškodený vo svojom stanovisku k vyjadreniu obvineného na začiatku zopakoval svoj názor z

predchádzajúceho vyjadrenia sa k znaleckému posudku. Následne uviedol, že k dôvodom dovolania sa nemohol vyjadriť, nakoľko v čase doručenia dovolania obvineného nemal znalecký posudok k dispozícii. Svoje tvrdenia o nehode považuje za rovnaké, pričom ich nemení. Podľa názoru poškodeného, obvinený k priznaniu svojho skutku navedený nebol, nakoľko sa na mieste nehody poškodenému ospravedlňoval s vedomím, že to urobil a že ho to mrzí. Vzhľadom na uvedené vyslovil poškodený presvedčenie, že dovolací súd potvrdí doterajší rozsudok.

Vyjadrenie poškodeného boli súdom prvého stupňa doručené obvinenému, jeho obhajcovi a prokurátorovi Okresnej prokuratúry Martin.

Dňa 23. októbra 2020 doručil obvinený prostredníctvom svojho obhajcu Okresnému súdu Martin vyjadrenie sa k vyjadreniu poškodeného. Obvinený zopakoval, že považuje vyjadrenie poškodeného za irelevantné, nakoľko sa nevyjadruje vecne k dôvodom dovolania, nestotožňuje sa s ním a tvrdenia poškodeného považuje za nesprávne, resp. ničím nepodložené. Obvinený pripomenul, že on a ani poškodený nemajú odborné znalosti potrebné na objasnenie niektorých skutočností, pričom znalec je pripravený sa dostať na pojednávanie a zodpovedať všetky otázky poškodeného, prokurátora alebo súdu za účelom dostatočného ozrejmienia, že rozhodujúca skutočnosť nemohla nastať. Vzhľadom na uvedené, poškodený zotrval na svojich doterajších vyjadreniach a podanom dovolaní.

Vyjadrenie obvineného bolo Okresným súdom Martin zaslané poškodenému a prokurátorovi Okresnej prokuratúry Martin.

Následne súd prvého stupňa predložil vec dovolaciemu súdu.

V tomto štádiu konania procesné strany vo svojich vyjadreniach uviedli nasledovné.

Poškodený prostredníctvom svojej obhajkyne JUDr. Jany Markechovej doručil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj len "najvyšší súd") dňa 04.03.2021 vyjadrenie k dovolaniu, ako aj k vyjadreniam obvineného. V úvode stručne zrekapituloval doterajší priebeh konania a v prvej časti dovolania sa vyjadril k dovolacím dôvodom. Poukázal na uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17. októbra 2012, sp. zn. 3Tdo/26/2012 a z 25. apríla 2017 sp. zn. 4Tdo/15/2016 a vyjadrenia prokurátora zo dňa 27. mája 2020 a dôvody obvineného označil za zavádzajúce a nepriliehavé. Podľa názoru poškodeného odsúdený spôsobil zbytočné prietahy v konaní a predlžoval tak trestné konanie.

K znaleckému posudku Ing. I. J. uviedol, že obvinený vo svojom dovolaní použil takmer identické dôvody, ako v odvolaní voči rozsudku Okresného súdu. Pripomenul odôvodnenie, ktorým Krajský súd v Žiline na verejnom zasadnutí a v uznesení odmietol vykonať znalecký posudok. Následne zopakoval svoje názory týkajúce sa predmetného znaleckého posudku. V ďalšej časti konštatoval, že obvinený stále tvrdí to isté inými slovami a snaží sa tak vzbudiť dojem, že disponuje viacerými dôvodmi a argumentami, ktorými chce odôvodniť oprávnenosť svojho dovolania. Poškodený sa plne stotožnil so závermi znalca MUDr. G. N. a poukázal na jeho doterajšiu prax a hodnotenie. Ďalej poškodený upriamil pozornosť na neustálu zmenu výpovedí obvineného vzhľadom na meniaci sa zdravotný stav poškodeného. Poškodený pripomenul rozsudok Okresného súdu Martin, kde znalec Ing. C. V. jasne a zreteľne zrekonštruoval priebeh a následky dopravnej nehody a v spojitosti so znalcom MUDr. G. N. považuje tvrdenia oboch znalcov za logické a zrozumiteľné na to, aby bolo možné rozhodnúť vo veci. Vzhľadom na uvedené sa stotožnil s návrhom prokurátora, aby dovolací súd v zmysle 382 písm. c) Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, dovolanie odsúdeného odmietol.

K tomu obvinený prostredníctvom svojho obhajcu vo vyjadrení doručenému dovolaciemu súdu zopakoval už svoje predchádzajúce argumenty a tvrdenia poškodeného o prietahoch v konaní označil za ničím nepodložené, tvrdiac, že jeho aktivita práve naopak smerovala k ich odstráneniu. Následne pripomenul, že znalecký posudok Ing. I. J. bol vykonaný až v čase odvolacieho konania a preto nemohol byť predložený skôr a teda odmieta vyjadrenia o účelovosti a tendenčnosti vypracovania znaleckého posudku vrátane profesionality záverov v znaleckom posudku. Ďalej uviedol, že spláca

náhradu škody v súlade s dohodnutými podmienkami. V záverečnej časti zopakoval ustanovenia Prílohy č. 2 vyhlášky 228/2018 Z. z. Ministerstva spravodlivosti SR so zameraním sa na definície jednotlivých odvetví znalcov vrátane činností, ktorými sa zaoberajú. S poukazom na uvedené, ako aj doterajšie podania na týchto, ako aj na podanom dovolaní zotrval. Zároveň pripojil stanovisko znalca Ing. I. J. k vyjadreniu poškodeného, v úvode ktorého tento uviedol svoju doterajšiu prax a nesúhlasil s vyjadreniami poškodeného o účelovosti a tendenčnosti svojho znaleckého posudku, pričom dodal, že ho nikto nežiadal o vypracovanie znaleckého posudku s konkrétnym záverom. Napokon sa vyjadril k tvrdeniam znalca Ing. Fúrika a uviedol, že mu doteraz neboli známe žiadne nové skutočnosti, ktoré by mali vplyv na vypracovanú analýzu dopravnej nehody a záver znaleckého posudku.

K tomuto písomnému podaniu obvineného poškodený prostredníctvom svojej obhajkyne podaním z 20. apríla 2021 zopakoval predošlé tvrdenia. Podľa neho sa znalec vo svojom vyjadrení nevyjadril k jeho vecným námietkam a obvineného zo spáchania skutku usvedčili viacerí svedkovia, ktorí boli prítomní na mieste činu a pripomenul závery znaleckého posudku MUDr. G. N.. Z týchto dôvodov považuje akékoľvek ďalšie námietky, argumenty a spory vychádzajúce z protichodných tvrdení znalcov z odboru doprava za nepodstatné a nadbytočné a naďalej zotrval na svojich záveroch.

Z reakcie obvineného doručenej dovolaciemu súdu 15. mája 2021 je zrejmé, že vyjadrenia poškodeného považuje za účelové a vecne nesprávne.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) v intenciách § 378 Trestného poriadku predbežne preskúmal dovolanie obvineného, pričom zistil, že dovolanie proti napadnutému uzneseniu je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku a § 566 ods. 3 Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku) a spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku, veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté. Súčasne však dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Najvyšší súd na úvod poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných väd. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú z tohto dôvodu striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia. Dovolací súd preto nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy. Z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku *expressis verbis* vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Podstatné sú teda vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (bližšie viď R 120/2012).

Podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať ak:

c) zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu vo vzťahu k výkladu dovolacieho dôvodu uvedenému v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je potrebné uviesť nasledovné:

Zásadným porušením práva na obhajobu [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, teda stav, keď obvinený po určitú časť trestného konania

nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať, a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd, v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním. Výnimočne môže ísť aj o iné pochybenie súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku ktorého dôjde k odňatiu alebo znemožneniu riadneho uplatnenia procesných práv obvineného. Zároveň je však potrebné zdôrazniť, že nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu môže mať za následok konštatovanie naplnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zákon totiž výslovne požaduje, aby išlo o porušenie zásadné. Takéto porušenie musí teda kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. Prípadné porušenie práva na obhajobu, pokiaľ sa zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, preto samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Pri posudzovaní, či v tom ktorom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, je potrebné vychádzať zo všetkých okolností a špecifik konkrétneho prípadu a tieto individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach vyhodnotiť. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Oboznámením sa s obsahom predloženého spisu najvyšší súd zistil nasledovné skutočnosti:

V rámci dovolacieho dôvodu uplatneného podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený namietal, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho uznesenia nedostatočne vysporiadal s odmietnutím vykonania znaleckého posudku Ing. I. J., ktorý mal podľa názoru obvineného vyvrátiť preukázanie rozhodujúcej skutočnosti, pričom odvolací súd podľa obvineného zoberal do úvahy iba dôkazy v jeho neprospech.

K tomu je v prvom rade potrebné dať do pozornosti § 371 ods. 7 Trestného poriadku, v zmysle ktorého dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. To znamená, že dovolaním nemožno účinne namietat iba samotné nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, a to ani s poukazom na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

K namietanému porušeniu práva na obhajobu je potrebné uviesť, že konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), ako aj čl. 50 ods. 3 ústavy nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Z dikcie citovaného dovolacieho dôvodu je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu potom o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom.

Uplatnenie práva na obhajobu spočíva aj v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku), alebo rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 274 ods. 1 Trestného poriadku) [bližšie R 116/2014-I].

Odmietnutím vykonania navrhnutých dôkazov nedošlo k porušeniu práv obvineného, keďže medzi práva

obvineného nepatrí vyhovenie všetkým návrhom na vykonanie dokazovania. Je na súdoch zväžiť, či navrhnutý dôkaz považujú za relevantný na zistenie skutkového stavu bez dôvodných pochybností. Ak dospejú k negatívnemu výsledku, sú povinné rozhodnúť o odmietnutí dôkazu.

Obdobný názor zastáva aj ústavný súd. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľne, neudržateľne alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (uznesenie ústavného súdu z 31. augusta 2004, SP. zn. IV. ÚS 252/04). Z čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nevyplýva povinnosť súdneho orgánu vykonať všetky dôkazy navrhnuté v trestnom konaní (vrátane výsluchu svedkov), avšak odmietnutie žiadosti obžalovaného o vykonanie ním navrhovaných dôkazov v trestnom konaní musí byť súdom náležite zdôvodnené (uznesenie ústavného súdu z 11. júla 2012, sp. zn. 11. ÚS 258/2012).

Dovolací súd z predloženého spisu zistil, že súd druhého stupňa sa zaoberal navrhnutým dôkazom a zákonným spôsobom ho odmietol s náležitým odôvodnením. Krajský súd vo svojom uznesení odôvodnil odmietnutie vykonania znaleckého posudku Ing. I. J. tým, že ide o okolnosť, ktorú možno zistiť inými, už skôr navrhnutými dôkazmi. Predovšetkým vykonaním znaleckého posudku MUDr. G. N., ktorý úplne bez pochybností zdôraznil jediný možný spôsob vzniku zranenia prejením kola po chodidle poškodeného, pričom nepripustil žiadny iný možný mechanizmus vzniku zranení. Rovnako Krajský súd uviedol, že obvineným predložený znalecký posudok tak nebol spôsobilý zmeniť, resp. vyvrátiť alebo oslabiť skutočnosti zistené už skôr vykonanými dôkazmi, nakoľko tieto nepripúšťajú žiadny iný, pre obžalovaného priaznivejší, záver.

Z odôvodnenia rozhodnutia Krajského súdu je teda zrejmé, že sa dostatočným spôsobom vyrovnal s odmietnutím predmetného návrhu na vykonanie dokazovania, preto dovolací súd nezistil naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Z doposiaľ uvedeného celkom nepochybne vyplýva, že obvinený dostal, predovšetkým v rámci odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Žiline, odpoveď na všetky relevantné otázky, týkajúce sa nevykonania znaleckého posudku, ktorého v priebehu odvolacieho konania (a opätovne v rámci dovolacieho konania) požadoval.

Vzhľadom na tieto skutočnosti musel dovolací súd vo vzťahu k námietke obvineného, subsumovanej pod dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, konštatovať, že tento bol uplatnený nedôvodne.

Ostatné námietky obvineného smerovali k polemike s názormi súdov nižšieho stupňa a tým aj k správnosti zistenia skutkového stavu. Ten by však bolo možné napádať jedine podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku prostredníctvom dovolania ministra spravodlivosti, ktorý však koná iba na podnet. Navyše hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý by zodpovedal predstavám obvineného, nepatrí pod žiadny dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.